

Sygn. akt I C 2286/19

WYROK ZAOCZNY W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Koninie I Wydział Cywilny

Przewodniczący: sędzia Karol Dryjański

Protokolant: Sekr. Sąd. Marta Matusiak

po rozpoznaniu w dniu 16 grudnia 2020 r. w Koninie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B.

przeciwko M. O.

o zapłatę

1. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.861,12 zł (jeden tysiąc osiemset sześćdziesiąt jeden złotych dwanaście groszy) z odsetkami umownymi w wysokości dwukrotności odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 1 września 2019 r. do dnia zapłaty;
2. w pozostałym zakresie oddala powództwo;
3. zasądza od pozwanej na rzecz powódki kwotę 642,93 zł (sześćset czterdzieści dwa złote dziewięćdziesiąt trzy grosze) z tytułu zwrotu kosztów procesu;
4. wyrokowi nadaje rygor natychmiastowej wykonalności.

sędzia Karol Dryjański

Sygn. akt I C 2286/19

UZASADNIENIE

(...) Spółka Akcyjna wniosła o zasądzenie od M. O. kwoty 6.356,50 zł z odsetkami umownymi za opóźnienie równymi dwukrotności wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie od dnia 01.09.2019 r. do dnia zapłaty. Ponadto powódka wniosła o zasądzenie od pozwanej kosztów procesu według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu powódka podniosła, że pozwana przez podpisanie weksła w dniu 24.07.2018 r. zobowiązała się do zapłaty na rzecz powódki w dniu 31.08.2019 r. kwoty wskazanej w wekslu, to jest 6.356,50 zł, jednak pomimo wezwania pozwana nie dokonała żadnej wpłaty.

Pozwana nie złożyła w sprawie żadnego oświadczenia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 24.07.2018 r. M. O. zawarła z (...) S.A. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). (...) S.A. udzieliła pozwanej na jej podstawie pożyczki, której całkowita kwota została oznaczona na 4.000 zł. Ponadto w umowie obciążono pozwaną:

- a) oprocentowaniem w wysokości 9,85% w skali roku,
- b) opłatą przygotowawczą – 129 zł,
- c) wynagrodzeniem prowizyjnym – 3.271 zł,
- d) wynagrodzeniem z tytułu przyznania na wniosek pożyczkobiorcy (...), o którym mowa w punkcie 15 – 600 zł.

Całkowitą kwotę do zapłaty oznaczono na 9.060 zł.

Splata pożyczki miała nastąpić w 30 miesięcznych ratach po 302 zł. Raty były płatne do 1 dnia każdego miesiąca począwszy od 01.09.2018 r. Termin płatności ostatniej raty został oznaczony na 01.02.2021 r.

W dniu 24.07.2018 r. pozwana podpisała weksel in blanco.

Pozwana podpisała również deklarację wekslową zawierającą upoważnienie dla pożyczkodawcy do wypełnienia weksla w celu zabezpieczenia udzielonej pożyczki. Upoważnienie obejmowało wypełnienie weksla na sumę odpowiadającą zadłużeniu pozwanej. W razie opóźnienia w płatności kwoty równej jednej pełnej racie przekraczającego 30 dni, pożyczkodawca mógł wypełnić weksel po uprzednim wezwaniu pożyczkobiorcy do zapłaty zaległości w terminie 7 dni od otrzymania wezwania.

dowód: wypowiedzenie umowy k. 5, deklaracja wekslowa k. 7, 25, weksel k. 13, umowa pożyczki k. 19 – 24

W piśmie z dnia 01.08.2019 r. powódka skierowała do pozwanej oświadczenie o wypowiedzeniu umowy pożyczki z powodu nie płacenia zobowiązań, z zachowaniem 30 – dniowego terminu wypowiedzenia, co miało czynić wszystkie zobowiązania pozwanej z umowy wymagalnymi.

Jednocześnie powódka zawiadomiła, że weksel in blanco został wypełniony i w przypadku braku wykupu weksla w terminie 30 dni sprawa zostanie skierowana na drogę postępowania sądowego.

Dług na dzień sporządzenia pisma powódka określiła na 6.356,50 zł, w tym:

- 1) kwota niespłaconej pożyczki – 6.338,86 zł,
- 2) umowne odsetki z tytułu braku spłaty rat w terminie za każdy dzień zwłoki – 17,64 zł.

dowód: wypowiedzenie k. 5

Powódka wypełniła weksel in blanco podpisany przy zawarciu umowy przez pozwaną przez wpisanie kwoty zobowiązania pozwanej 6.356,50 zł z terminem płatności 31.08.2019 r.

dowód: weksel k. 13

Dokumenty w oparciu o które sąd ustalił powyższy stan faktyczny nie budziły wątpliwości sądu, nie były również kwestionowane przez strony.

Sąd zważył, co następuje.

Powódka dochodziła należności na podstawie weksla.

Cechą weksla jest jego abstrakcyjność, polegająca na oderwaniu weksla od stosunku podstawowego, co oznacza, że brak, nieważność lub wadliwość stosunku kausalnego nie ma wpływu na ważność zobowiązania wekslowego. Przejawem abstrakcyjności weksla jest zatem niedopuszczalność badania istnienia, ważności i wadliwości stosunku podstawowego (art. 17 prawa wekslowego), przy czym niedopuszczalność ta nie zależy od woli pozwanego, zatem zgłoszenie przez niego zarzutów w warunkach nieprzewidzianych przez normę prawną nie pozwala na ich rozpoznanie.

Abstrakcyjność weksla doznaje osłabienia w przypadku weksla niezupełnego w chwili wystawienia – weksla in blanco, wystawionego w celu zabezpieczenia zobowiązania ze stosunku podstawowego. Taki weksel został wystawiony w niniejszej sprawie. To osłabienie wyraża się w możliwości analizowania stanów faktycznych wynikających ze stosunku podstawowego, w szczególności tego, czy odpowiedzialność dłużnika w ramach stosunku wekslowego odpowiada rozmiarowi jego odpowiedzialności ze stosunku podstawowego. Możliwość wysuwania przez wystawcę zarzutów ze stosunku podstawowego w takiej sytuacji wynika z art. 10 prawa wekslowego. Stanowi on, że jeżeli weksel niezupełny w chwili wystawienia uzupełniony został niezgodnie z zawartym porozumieniem, nie można wobec posiadacza zasłaniać się zarzutem, że nie zastosowano się do tego porozumienia, chyba że posiadacz nabył weksel w złej wierze albo przy nabyciu dopuścił się rażącego niedbalstwa.

W niniejszej sprawie powódka dochodziła zapłaty z weksla, który wystawiony został przez pozwaną jako weksel in blanco.

W ocenie sądu brak przeszkód, aby uwzględnić treść umowy z dnia 24.07.2018 r. Sąd nie narusza treści art. 10 prawa wekslowego, gdyż nie uwzględnia stosunku podstawowego wobec nabywcy w dobrej wierze weksla wypełnionego, ale wobec wierzyciela, który wypełnił weksel in blanco. Ten zaś kto wypełnia weksel in blanco nie może korzystać z ułatwień jakie prawo przewiduje dla obrotu wekslowego.

Abstrakcyjność weksla ma wpływ na rozkład ciężaru dowodu. Ten kto dochodzi zapłaty jako wierzyciel wekslowy, musi tylko przedłożyć dokument weksla, na który się powołuje i wykazać swoją tożsamość z osobą remitenta. Na dłużniku wekslowym spoczywa z kolei ciężar udowodnienia, że weksel został wypełniony niezgodnie z porozumieniem. Z art. 232 kpc wynika z kolei, że sąd może dopuścić dowód niewskazany przez stronę. Kontrola weksla w świetle treści stosunku podstawowego nabiera jeszcze większego znaczenia w sprawach z udziałem konsumenta, zwłaszcza w sytuacji możliwej do stwierdzenia na podstawie samej treści pozwu niezgodności między wysokością roszczenia wekslowego i wierzytelności ze stosunku podstawowego spowodowanej zastosowaniem klauzul abuzywnych. Należy zauważyć, że pominięcie takiej kontroli może prowadzić do akceptowania przez sąd działań nawet rażąco naruszających prawa konsumenta, jak np. zaliczenie do sumy wekslowej odsetek w wysokości przekraczającej wysokość odsetek maksymalnych.

Podkreślić należy, że orzecznictwo europejskie stoi obecnie na stanowisku, że sąd powinien z urzędu uwzględnić abuzywność klauzuli umownej. W orzeczeniu Trybunału Sprawiedliwości UE w sprawie C- 397/11, w pkt. 27 i 28 Trybunał podnosi, że „z chwilą, w której sąd krajowy dysponuje niezbędnymi w tym celu elementami stanu prawnego i faktycznego, powinien z urzędu ocenić nieuczciwy charakter danego warunku umownego objętego zakresem zastosowania dyrektywy 93/13 EWG w sprawach nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich i czyniąc tak powinien usuwać brak równowagi istniejącej między konsumentem a przedsiębiorcą” (podobnie (...) w sprawie C 618-10 pkt. 42 – 44 (źródło <http://curia.europa.eu>).

Umowa na którą powołuje się powódka zawiera postanowienia o charakterze abuzywnym, przy czym zawarta została z konsumentem. W konsekwencji sąd z urzędu powinien dostrzec charakter powołanych postanowień.

Zgodnie z treścią art. 385¹ § 1 kc postanowienia umowy niezgodnione indywidualnie z konsumentem nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Wymienione w treści art. 385³ kc niedozwolone postanowienia umowne mają wyłącznie charakter przykładowy, stanowiąc swoistą regułę interpretacyjną ułatwiającą stosowanie art. 385¹ kc.

Powódka nie udowodniła, iż warunki umowy (w tym koszty) były z pozwaną uzgodnione indywidualnie (art. 385¹ § 3 i 4 kc). Sam fakt potwierdzenia przez pozwaną zapisu, że przed zawarciem umowy udzielono jej jednoznacznych, zrozumiałych i kompletnych informacji na temat warunków i kosztów pożyczki, nie oznacza indywidualnego uzgodnienia z pozwaną warunków, ani tym bardziej możliwości negocjowania wysokości kosztów pożyczki.

Podstawę prawną roszczenia strony powodowej w zakresie należności dochodzonej pozwem stanowi umowa pożyczki oraz odpowiednie przepisy kc dotyczące tej umowy. W zakresie roszczeń dodatkowych podstawę stanowi zawarta umowa, przy czym jej postanowienia podlegają ocenie z punktu widzenia obowiązujących uregulowań prawnych w zakresie dopuszczalności wysokości tzw. wynagrodzenia pożyczki i kosztów dodatkowych.

Zawarta przez strony umowa pożyczki według obowiązującego w dacie zawarcia tej umowy stanu prawnego jest umową o kredyt konsumencki określoną w art. 3 ustawy z dnia 12.05.2011 r. o kredycie konsumenckim. Zgodnie z treścią tego przepisu przez umowę o kredyt konsumencki rozumie się umowę, na mocy której przedsiębiorca w zakresie swojej działalności (kredytodawca), udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu w wysokości nie większej niż 255.550 zł albo równowartość tej kwoty w walucie innej niż polska, a taką umową jest również pożyczka spełniająca warunki z art. 720 § 1 kc.

Zaznaczyć przy tym należy, że umowa z dnia 24.07.2018 r. została zawarta po wejściu w życie ustawy z dnia 05.08.2015 r. o zmianie ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym oraz niektórych innych ustaw. We wprowadzonym tą ustawą przepisie art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim (przepis ten wszedł w życie 11.03.2016 r.) przewidziano maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu.

Zgodnie z art. 36a ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu oblicza się według wzoru:

w którym poszczególne symbole oznaczają:

	-	MPKK - maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu,
K	-	K - całkowitą kwotę kredytu,
n	-	n - okres spłaty wyrażony w dniach,
R	-	R - liczbę dni w roku.

Pozaodsetkowe koszty kredytu w całym okresie kredytowania nie mogą być wyższe od całkowitej kwoty kredytu (art. 36a ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim).

Całkowita kwota kredytu to maksymalna kwota wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt, a w przypadku umów, dla których nie przewidziano tej maksymalnej kwoty, suma wszystkich środków pieniężnych nieobejmujących kredytowanych kosztów kredytu, które kredytodawca udostępnia konsumentowi na podstawie umowy o kredyt (art. 5 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim).

Pozaodsetkowe koszty kredytu wynikające z umowy o kredyt konsumencki nie należą się w części przekraczającej maksymalne pozaodsetkowe koszty kredytu obliczone w sposób określony w ust. 1 lub całkowitą kwotę kredytu (art. 36a ust. 3 ustawy o kredycie konsumenckim).

Zgodnie z art. 36a ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim maksymalne pozaodsetkowe koszty pożyczki z dnia 24.07.2018 r. mogły zostać naliczone w kwocie do 4.000 zł. Iloczyn obliczony na podstawie art. 36 ust. 1 ustawy daje kwotę wyższą od całkowitej kwoty kredytu (wynoszącej 4.000 zł) i wynosi 4.037,80 zł $[(4.000 \times 25\%) + (4.000$

x 924/365 x 30%) = 1.000 + 3.037,80 = 4.037,80]. Pozaodsetkowe koszty kredytu zostały zatem naliczone przez pożyczkodawcę w umowie z dnia 24.07.2018 r. w granicach dopuszczalnych wynikających z art. 36a ust. 1 i 2 ustawy o kredycie konsumenckim (naliczono je w kwocie 4.000 zł).

Należy jednak zwrócić uwagę, że w art. 36a przewidziano jedynie górną granicę pozaodsetkowych kosztów kredytu. Możliwość naliczenia tych kosztów w ramach tych granic jest uzależniona od zasadności uwzględnienia tych kosztów, a w szczególności od ich powiązania z rzeczywistymi kosztami poniesionymi przez pożyczkodawcę w związku z udzieleniem pożyczki. W oczywisty sposób nie zasługuje natomiast na uwzględnienie ograniczenie się przez pożyczkodawcę do ustalenia pozaodsetkowych kosztów kredytu w całkowitym oderwaniu od rzeczywistych kosztów związanych z wykonaniem umowy, a zwłaszcza ich ustalenie wyłącznie jako wynik działania matematycznego odniesionego jedynie do kwoty wypłaconej pożyczkobiorcy. W przypadku umowy z dnia 24.07.2018 r. naliczenie większości pozaodsetkowych kosztów przez powódkę było niezasadne z przyczyn, które zostaną opisane w dalszej części uzasadnienia.

Zgodnie z art. 720 § 1 kc przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości.

Umowa będąca źródłem zgłoszonych w pozwie roszczeń, zawarta została w ramach standardowo stosowanych przez powódkę formularzy oraz ogólnych warunków umownych, które pozwana zaakceptowała nie mając wpływu i możliwości negocjowania szczegółowych warunków umowy. O ile postanowienia zawartej umowy nie naruszają przepisów o kredycie konsumenckim, to jednak zapisy tej umowy w świetle art. 385¹ kc dotyczącego niedozwolonych klauzul abuzywnych budzą wątpliwości.

Jak stanowi powołany przepis postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nieuzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny (§ 1). Zgodnie z § 2 jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Za nieuzgodnione indywidualnie uważa się te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Zgodnie z art. 385¹ § 4 kc na powodzie spoczywa obowiązek wykazania, że były to zapisy indywidualnie ustalone.

Powódka nie wykazała żadnymi dowodami jakoby warunki umowy pożyczki zostały indywidualnie uzgodnione z pozwaną. Posłużenie się wzorcem umownym i tylko wpisanie kwoty wynagrodzenia prowizyjnego, czy też ceny (...) wynikającej z obliczenia jej odpowiednim algorytmem w relacji do wysokości pożyczki sensu stricto i innych świadczeń, samodzielnie nie świadczy jeszcze o indywidualnym charakterze ustaleń stron.

Postanowienia umowy łączącej strony nie zostały uzgodnione indywidualnie, bowiem pozwana nie miała na treść umowy jakiegokolwiek wpływu. Mogła jedynie przystąpić do umowy w zaproponowanym jej kształcie bądź jej nie zawierać. Dowodzi tego treść formularzy i wzoru umowy, którym powszechnie posługuje się powódka w kontaktach z klientami. W tych okolicznościach w rozpoznawanej sprawie omawianą umowę należy zweryfikować również przez pryzmat przepisów o niedozwolonych postanowieniach umownych (art. 385¹ – 385³ kc).

Ocena zasadności powództwa w świetle przepisów prawa materialnego jest uprawnieniem i jednocześnie obowiązkiem sądu niezależnie od podniesionych w tym zakresie zarzutów. Nie można przy tym zapominać, że przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych zostały wprowadzone w ramach implementacji dyrektywy 03/13/EWG w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. Kompetencja sądu do zbadania z urzędu tego, czy klauzula w umowie jest postanowieniem nieuczciwym stanowi w tej sytuacji zarówno środek do realizacji celu określonego w art. 6 dyrektywy 93/13, to znaczy uniemożliwienia związania konsumenta nieuczciwym

postanowieniem, jak i do przyczynienia się do osiągnięcia celu art. 7 tej dyrektywy, ponieważ przeprowadzenie przez sąd z urzędu takiej oceny może działać jako czynnik odstrasżający oraz przyczynić się do zapobiegania nieuczciwym warunkom w umowach zawieranych pomiędzy konsumentami a sprzedawcami lub dostawcami (m. in. wyrok TS z dnia 21.11.2002 r., C-473/00; wyrok TS z dnia 27.06.2000 r., C-240/98).

W rozumieniu art. 385¹ § 1 kc za sprzeczne z dobrymi obyczajami należy uznać m. in. działania wykorzystujące np. niewiedzę, brak doświadczenia konsumenta, naruszenie równorzędności stron umowy, działania zmierzające do dezinformacji, wywołania błędnego przekonania konsumenta, wykorzystania jego niewiedzy lub naiwności. Chodzi o działanie potocznie określane jako nieuczciwe, nierzetelne, odbiegające in minus od przyjętych standardów postępowania (wyrok SA w Warszawie z dnia 27.01.2011 r., VI ACa 771/10). Rażące naruszenie interesów konsumenta zachodzi natomiast w sytuacji, w której w rażący sposób została naruszona równowaga interesów stron umowy przez to, że jedna z nich wykorzystwała swoją przewagę formułując konkretne postanowienie umowy. Określenie „rażąco” należy stosować do znacznego odchylenia przyjętego uregulowania od zasady uczciwego wyważenia praw i obowiązków (wyrok SA w Warszawie z dnia 14.09.2011 r., VI ACa 291/11). Rażące naruszenie interesów konsumenta oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym (wyrok SA w Warszawie z 14.12.2010 r., VI ACa 487/10).

W ocenie sądu w niniejszej sprawie niedozwolonymi klauzulami umownymi są postanowienia dotyczące wysokości wynagrodzenia prowizyjnego.

W postanowieniu zawartym w punkcie 1.4 umowy przewidziano uprawnienie pożyczkodawcy do pobrania wynagrodzenia prowizyjnego w kwocie 3.271 zł. Jest to kwota stanowiąca 81,77% kwoty wypłaconej pozwanej na podstawie umowy z dnia 24.07.2018 r. Zaznaczyć należy, że w razie zastrzeżenia w umowie odsetek maksymalnych od wypłaconej pozwanej kwoty, ich suma za cały pierwotnie przewidziany czas trwania umowy (około 2,5 roku) - przy wysokości tych odsetek z dnia zawarcia umowy - byłaby zbliżona do 1.400 zł ($2,5 \times 4.000 \times 14\%$). Nie sposób przy tym pominąć, że w umowie zastrzeżono oprocentowanie w wysokości 9,85% w stosunku rocznym, zatem suma odsetek za pierwotnie przewidziany czas trwania umowy nie mogłaby być znacząco wyższa niż 985 zł ($4.000 \times 9,85\% \times 2,5$). Zaznaczyć przy tym należy, że jak wynika z twierdzeń powódki umowa nie trwała 2,5 roku, lecz jedynie 404 dni (wskutek wypowiedzenia ostatnim dniem jej trwania był 31.08.2019 r.).

W ocenie sądu nie sposób uznać za okoliczność usprawiedliwiającą naliczenie wynagrodzenia prowizyjnego w tak znacznej wysokości obciążenie powódki podatkiem dochodowym od osób prawnych w zakresie tego wynagrodzenia. Należy zwrócić uwagę, że w takich wypadkach zobowiązanie podatkowe powstaje wskutek zastrzeżenia dla siebie tego wynagrodzenia przez powódkę. Przypomnieć nadto należy, że w umowie pożyczki z dnia 24.07.2018 r. zastrzeżone są na rzecz pożyczkodawcy odsetki umowne w wysokości powyżej odsetek ustawowych za opóźnienie oraz odsetki od zadłużenia przeterminowanego w wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie. W ocenie sądu nie znajduje również uzasadnienia obciążenie pozwanej wynagrodzeniem prowizyjnym z uwagi na korzystanie przez powódkę z usług pośredników oraz koszty uzyskania kapitału pożyczek. Byłoby to przerzucanie na pożyczkobiorcę kosztów związanych z organizacją funkcjonowania powódki, przy czym nie sposób nie zauważyć, że pożyczkobiorca nie ma wpływu na to jakie warunki współpracy z pośrednikiem ustala powódka oraz na jakich warunkach powódka pozyskuje kapitał. Nie sposób również uznać za uzasadnione zwiększanie obciążenia pożyczkobiorcy z uwagi na ryzyko braku spłaty pożyczki. Pożyczkodawca powinien jako podmiot prowadzący w tym zakresie profesjonalną działalność w należyty sposób sprawdzić zdolność pożyczkodawcy do wywiązania się z zobowiązań. W razie negatywnej oceny tej zdolności zwiększanie obciążeń pożyczkodawcy z tytułu pozaodsetkowych kosztów kredytu zamiast odmowy jego udzielenia jawi się jako działanie całkowicie niezrozumiałe.

Stwierdzenie, że zapisy umowy z dnia 24.07.2018 r. zobowiązujące pozwaną do poniesienia wynagrodzenia prowizyjnego spełniają definicję niedozwolonego postanowienia umownego, prowadzi do wniosku, że postanowienia powyższe nie są wiążące dla pozwanej i są wobec niej bezskuteczne. Przesądza to o niezasadności powództwa w

tym zakresie, gdyż niezasadnie naliczane przez stronę powodową wynagrodzenie prowizyjne stanowi świadczenie nienależne w rozumieniu art. 410 kc.

W kontekście powyższego objęte pozwem postanowienia umowne dotyczące wynagrodzenia prowizyjnego, zdaniem sądu w sposób nieusprawiedliwiony nakładają na konsumenta - pozwaną obowiązek płacenia wynagrodzenia bez możliwości określenia jakie świadczenie wzajemne od strony pożyczkodawcy jej się należy. Pozwana nie ma zatem możliwości stwierdzenia, czy jej świadczenie jest ekwiwalentne i uzasadnione. Godzi to w zasadę równowagi kontraktowej stron, uniemożliwiając pozwanej ochronę jej praw. Powódka dysponuje natomiast prostym mechanizmem obliczania wynagrodzenia prowizyjnego, a wysokość tego wynagrodzenia określa dowolnie. Mechanizm ten jest przy tym niezależny od poniesionych kosztów. Tego rodzaju dysproporcja praw przekracza zakreślone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej. Wobec tego, w ocenie sądu, objęte sporem klauzule rażąco naruszają interes ekonomiczny pozwanej, która została obciążona świadczeniami nie mającymi związku z poniesionymi kosztami.

Kwestionowane zapisy rażąco naruszają interes pozwanej, gdyż prowadzą do uzyskiwania przez powódkę znacznych korzyści kosztem pozwanej.

Te wszystkie przyczyny powodują, że zapisy umowne o wynagrodzeniu prowizyjnym są nieważne i nie wiążą pozwanej.

W ocenie sądu niezasadnym jest również obciążenie pozwanej przez powódkę wynagrodzeniem z tytułu przyznania (...) w kwocie 600 zł. Umowa z dnia 24.07.2018 r. obejmuje wprawdzie punkt 15 dotyczący dodatkowych uprawnień w ramach (...), należy jednak zwrócić uwagę, że uprawnienia te polegały na możliwości odroczenia i obniżenia rat, przy czym uprawnienie to przysługiwało jednorazowo w całym okresie kredytowania i mogło mieć postać albo bezpłatnego odroczenia maksymalnie 2 kolejnych terminów płatności rat albo bezpłatnego obniżenia o 50% maksymalnie czterech kolejnych rat. (...) obejmował również uprawnienie do przyspieszonej wypłaty pożyczki oraz pakiet powiadomień klienta (powiadomienie o przelewie, terminie płatności na 5 dni przed jego nadejściem, zaksięgowaniu płatności).

Pozwana nie korzystała z odroczenia terminu płatności ani obniżenia raty, a jedyne pismo skierowane do pozwanej przez powódkę dołączone do pozwu to pismo obejmujące wypowiedzenie umowy.

W tej sytuacji doliczenie do zobowiązania pozwanej kwoty 600 zł z tytułu wynagrodzenia za (...) jest w ocenie sądu sprzeczne z zasadami współżycia społecznego. Kwota 600 zł za samą możliwość skorzystania z usług objętych (...) oraz za jednokrotny przelew, jest przy tym w oczywisty sposób nieadekwatna do świadczenia, które zaoferowała pozwanej powódka.

W konsekwencji braku uwzględnienia przy ustalaniu zobowiązania pozwanej z umowy z dnia 24.07.2018 r. wynagrodzenia prowizyjnego i ceny (...), stwierdzić należy, że zobowiązanie pozwanej wynikające z umowy z dnia 24.07.2018 r. wynosi 4.582,26 zł i obejmuje:

- a) całkowitą kwotę pożyczki – 4.000 zł,
- b) opłatę przygotowawczą – 129 zł,
- c) odsetki umowne z tytułu braku spłaty rat w terminie – 17,64 zł,
- d) odsetki naliczone za czas trwania umowy – 435,62 zł ($996,33 \times 404/924$).

W przypadku odsetek za czas trwania umowy sąd miał na względzie, że odsetki te zostały naliczone w umowie w wysokości 1.060 zł ($9.060 - 4.000 - 3.271 - 129 - 600$), tymczasem mogły one zostać naliczone w kwocie 996,33 zł, w tym:

- a) za 2018 – $4.000 \text{ zł} \times 9,85 \% \times 161/365 = 173,79 \text{ zł}$,

b) za 2019 = $4.000 \text{ zł} \times 9,85\% = 394 \text{ zł}$,

c) za 2020 = $4.000 \text{ zł} \times 9,85\% = 394 \text{ zł}$,

d) za 2021 – $4.000 \text{ zł} \times 9,85\% \times 32/365 = 34,54 \text{ zł}$.

Umowa trwała przez 404 dni z 924 dni przez które miała trwać. Iloczyn kwoty 996,33 zł i 404/924 wynosi 435,62 zł.

Kwotę spłaconą przez pozwaną w wykonaniu umowy z dnia 24.07.2018 r. sąd ustalił na 2.721,14 zł jako różnicę pomiędzy wskazaną w umowie całkowitą kwotą do zapłaty (9.060 zł) a kwotą niespłaconej pożyczki wskazaną w piśmie obejmującym wypowiedzenie umowy (6.338,86 zł).

Jak uprzednio wskazano zobowiązanie pozwanej z umowy z dnia 24.07.2018 r. wynosi 4.582,26 zł. Przy uwzględnieniu faktu, że pozwana w wykonaniu umowy spłaciła kwotę 2.721,14 zł stwierdzić należy, że do zasądzenia od pozwanej na rzecz powódki pozostaje kwota 1.861,12 zł ($4.582,26 - 2.721,14$).

O odsetkach sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 oraz 2¹ kc mając na uwadze, że wypowiedzenie umowy z dnia 24.07.2018 r. nastąpiło w piśmie z dnia 01.08.2019 r., a odsetki od zadłużenia przeterminowanego oznaczono w punkcie 4 umowy jako odsetki maksymalne za opóźnienie.

Mając powyższe na uwadze sąd na podstawie powołanych przepisów orzekł jak w punktach 1 i 2 wyroku.

Zgodnie z art. 98 § 1 kpc strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Do niezbędnych kosztów procesu strony reprezentowanej przez adwokata zalicza się wynagrodzenie, jednak nie wyższe niż stawki opłat określone w odrębnych przepisach i wydatki jednego adwokata, koszty sądowe oraz koszty nakazanego przez sąd osobistego stawiennictwa strony (art. 98 § 3 kpc). Stronom reprezentowanym przez radcę prawnego zwraca się koszty w wysokości należnej według przepisów o wynagrodzeniu adwokata (art. 99 kpc).

Z kolei z art. 100 kpc wynika, że w razie częściowego tylko uwzględnienia żądań koszty będą wzajemnie zniesione lub stosunkowo rozdzielone. Sąd może jednak włożyć na jedną ze stron obowiązek zwrotu wszystkich kosztów, jeżeli jej przeciwnik uległ tylko co do nieznaczącej części swego żądania albo gdy określenie należnej mu sumy zależało od wzajemnego obrachunku lub oceny sądu.

Powódka poniosła koszty procesu w łącznej kwocie 2.217 zł obejmujące:

- 1) wynagrodzenie pełnomocnika będącego adwokatem w kwocie 1.800 zł,
- 2) opłatę skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł,
- 3) opłatę od pozwu w łącznej kwocie 400 zł.

Powódka wygrała sprawę w 29% ($1.861,12 : 6.356,50$), dlatego też należało zasądzić na jej rzecz od pozwanej z tytułu zwrotu kosztów procesu kwotę 642,93 zł ($2.217 \times 29\%$).

Mając powyższe na uwadze sąd na podstawie art. 100 kpc orzekł jak w punkcie 3 wyroku.

Sąd w punkcie 4 wyroku nadał mu rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 333 § 1 pkt 3 kpc, zgodnie z którym sąd z urzędu nada wyrokowi przy jego wydaniu rygor natychmiastowej wykonalności, jeżeli wyrok uwzględniający powództwo jest zaoczny.

Sąd wydał wyrok zaoczny, gdyż pozwana nie stawiła się na rozprawę i nie złożyła w sprawie żadnego oświadczenia (art. 340 kpc).

sędzia Karol Dryjański